

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/644/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214202216
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214202216.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Silvie Hýbelovej a sudcov: Mgr. Fedora Benku a Mgr. Renáty Gavalcovej, v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSŤ s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpenej splnomocnencom: Fridrich Paľko s.r.o., Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, zo dňa 7. apríla 2015, č. k. 5C/55/2014-82, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa na žalovanej domáhala zaplataenia majetkovej škody v sume 1.660,22 eur a nemajetkovej ujmy v sume 332,04 eur, návrh na prerušenie konania zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 12Er/1025/2010 s následným vyvodzovaním z toho zodpovednosti štátu) odôvodnil právne ust. § 41 ods. 2 písm. c), d), § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku, § 3, § 4, § 5, § 6, § 9 ods. 1, 2, § 19 ods. 1, 2, 3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, vecne potom tým, že vo vyššie vyznačenom konaní Okresného súdu Galanta nešlo konštatovať nesprávny úradný postup súdu. Exekútor doručil exekučnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 19.10.2010. Exekučný súd následne uznesením dňa 26.01.2011 zamietol žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia a dňom 26.07.2011 exekučné konanie zastavil. Súd prvého stupňa mal za to, že podľa novely Exekučného poriadku účinnnej od 01.06.2010 lehota 15 dní pre vydanie poverenia neplatí, ak je exekučným titulom rozsudok rozhodcovského súdu tak, ako tomu bolo v tomto prípade. Žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno na priznanie nároku na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, keď nepreukázala nesprávny úradný postup a nezákonné rozhodnutie. Preto súd prvého stupňa žalobu zamietol. Druhým odsekom výroku súd prvého stupňa zamietol návrh žalobkyne na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, sledujúci prerušenie konania v prejednávanej veci do právoplatného skončenia konania o prejudiciálnych otázkach, ktoré Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky navrhla predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie, v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/6/2010. Rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil právne ust. § 109 ods. 2 O.s.p., vecne potom tým, že v prípade konania na Okresnom súde Prešov je predmetom sporu nárok, ktorý nie je totožný

s nárokom uplatneným v tomto konaní, tieto konania vzájomne nesúvisia. Navyše otázky kladené ako prejudiciálne sú podľa názoru súdu skutkové otázky, o ktorých neprináleží rozhodovať Súdnemu dvoru, ako ani rozhodovať o rozdielnych názoroch na výklad alebo uplatnenie vnútroštátnych predpisov. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvého stupňa návrh žalobkyne na prerušenie konania zamietol. Rozhodnutie v časti náhrady trov konania odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 142 ods. 1 O.s.p., pričom úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si trovy neuplatnila a zo spisu jej žiadne trovy nevyplývajú.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podala v celom rozsahu včas odvolanie žalobkyňa, navrhla rozsudok zrušiť, vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, ďalej že okresný súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a tiež, že neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvého stupňa podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti aj po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súdu prvého stupňa tiež vytkla, že vôbec nevyvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkovi nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru načo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorej z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Zodpovednosť štátu podľa uvedenej judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, keď je to najmä štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote. Taktiež Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote. Keďže súd, ale ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, nedostatok takýchto opatrení nemôže byť dávaný za vinu žalobkyne a to v takej forme, že ona nepresadzovala vydanie poverenia zákonnými možnosťami. Uviedla, že nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom a išlo o prejav nesústredenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. K návrhu na prerušenie konania žalobkyňa uviedla, že ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalovanej na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalovanej na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde Slovenskej republiky, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Žalovaná odvolací návrh nepodala, k odvolaniu žalobkyne sa nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), zverejnením termínu vyhlásenia rozhodnutia na úradnej tabuli súdu podľa § 156 ods. 3 O.s.p., preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi

odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 5C/55/2014 je žaloba žalobkyne, ktorou sa domáha od žalovanej zaplataenia majetkovej škody vo výške 1.660,22 eur a titulom nemajetkovej ujmy sumu 332,04 eur.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol, taktiež zamietol návrh na prerušenie konania a žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvostupňového súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti záverov prvostupňového súdu sa potom žiada dodať už len nasledovné:

Keďže žalobkyňa postup súdu, ktorým malo dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom v odvolaní nešpecifikovala a odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, žiaden takýto dôvod nezistil, v tejto časti považoval odvolanie žalobkyne za nedôvodné. Ani nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobkyne nie je postupom, ktorým by jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože rozhodnutie o tom, ktorý dôkaz súd vykoná, patrí výlučne súdu, a nie účastníkom konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.).

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobkyne spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2013, ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z. z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z. z. len tie, ktoré vznikli od 1.1.2013. To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobkyňa vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúmaných exekučných konaniach uvedených v žalobách a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

K aplikácii novej právnej úpravy § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. však odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa ustanovenie § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. citoval v správnom znení a preto je táto námietka žalobkyne nedôvodná. Nedošlo teda k interpretácii hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a potom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, ako uvádzala žalobkyňa v odvolaní, a teda nebol ani aplikovaný princíp priamej retroaktivity.

Pre priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok: 1) nesprávny úradný postup, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Predpoklad súčasného splnenia uvedených podmienok znamená, že ak chýba čo i len jedna z podmienok, náhradu škody nie je možné priznať.

Dôkazné bremeno preukázať podmienky náhrady škody spočíva na poškodenom, v preskúmvanej veci na žalobkyňu.

Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v citovanom ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. výslovne definovaný, je uvedený len príkladmo. Je však možné vyvodiť, a to aj z ustálenej judikatúry, že ide o taký úradný postup, ktorý má vadu, ktorá nie je v súlade s príslušnou právnou úpravou. Jedná sa o postup, pri ktorom dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľa tejto činnosti, teda o postup nezákonný. Skutočnosť, že ide o nesprávny úradný postup taktiež určuje fakt, že musí ísť o úradný postup priamo súvisiaci s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Nesprávnym úradným postupom nie sú len prípady, v ktorých orgán verejnej moci priamo koná (pri rozhodovacej činnosti), ale aj pri porušení povinnosť urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, prípadne ak ide o nečinnosť pri výkone verejnej moci.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v exekučnej veci vedenej pred Okresným súdom Galanta, sp. zn. 12Er/1025/2010, nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prieťahy v konaní konšatoval.

Ako odvolací súd vyššie konštatuje, podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody musia byť splnené súčasne. Podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci splnená nie je. Nemôže byť teda splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Vzhľadom k uvedenému, nie je potrebné skúmať existenciu škody, jej rozsah a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa žalobkyňa domáha.

K trvaníu stavu právnej neistoty odvolací súd uvádza, že tým, že exekučný súd neporušil žiadnu zákonom stanovenú lehotu nemohlo dôjsť z jeho strany ani k posunutiu trvania právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Keďže exekučný súd pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi nepochybil a jeho konaním nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, od ktorého si žalobkyňa v tomto konaní uplatňuje svoj nárok, nebolo potrebné v konaní už ani vykonávať ďalšie dôkazy za účelom preukázania materiálnej škody žalobkyne.

K úvahám žalobkyne o dĺžke a obmedzenosti súdu lehotou odvolací súd dodáva, že súd v danej veci správne aplikoval platné právo a rozhodol v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, v súlade s právom na spravodlivý súdny proces a v súlade s právom na prerokovanie veci v primeranom čase. V konaní nebolo zistené, že by v exekučnej veci, od ktorej si žalobkyňa svoj nárok uplatňuje, nebolo rozhodnuté v primeranom čase. Ohľadom záveru súdu prvého stupňa o rozpore exekučného titulu so zákonom sa odvolací súd s rozhodnutím súdu prvého stupňa v plnom rozsahu stotožňuje, pričom tiež poukazuje v tejto otázke na ustálenú judikatúru NS SR (rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo 6/2013, 3Cdo 146/2011, 6Cdo 105/2011).

K zamietnutiu návrhu na prerušenie konania odvolací súd pre úplnosť dodáva, že prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. je namieste vtedy, ak prebieha iné konanie, v ktorom je riešená otázka významná pre jeho rozhodnutie. V rozhodnutí prešovského súdu zo dňa 07.10.2013 však absentuje rozhodnutie o naformulovaní prejudiciálnych otázok a ich predložení SD EÚ, čo bolo dôvodom, pre ktorý uznesenie o prerušení konania spomínané žalobkyňou odvolací súd zrušil a vec vrátil prešovskému súdu na ďalšie konanie. S poukazom na už uvedené, tak ani podľa odvolacieho súdu, nemohol byť daný dôvod na prerušenie konania, majúci spočívať najmä v hospodárnosti konania. Súd prvého stupňa pritom správne poukázal aj na rozdielny charakter konania vedeného na prešovskom súde a konania v prejednávanej veci, na odlišné predmety týchto konaní, ako aj na charakter uplatňovaných nárokov. Skutočnosť, že predmetom dokazovania v oboch konaniach je zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nie je pritom postačujúca na preukázanie významu, ktorý by prípadné riešenie navrhnutých prejudiciálnych otázok mohlo mať pre konanie v prejednávanej veci.

Vzhľadom na uvedené mal odvolací súd za to, že súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, keď tento správne rozhodol i o náhrade trov konania.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods.1 za použitia ust. § 142 ods.1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnej žalovanej ich náhradu nepriznal, lebo si ju neuplatnila a ani jej zo spisu žiadne trovy nevyplývajú.

Uvedené rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.